



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica**

Ab Anno 313. Usque Ad Annum 361

**Fleury, Claude**

**August. Vind. [u.a.], 1758**

**VD18 90117778**

§. 21. Canones Pœnitentiales.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66022)

Sæculum IV. persecutionis cogi non potuerant, A. C. 325. quamprimum Ecclesia in libertatem asserpta est, necessariam consuetudinem inducere voluit, cum Concilia Provincialia essent illa tribunalia, ubi omnes gravioris momenti causæ Ecclesiasticæ iudicandæ. Videmus etiam de quadagesima mentionem fieri, jam tum per universam Ecclesiam observata, ad eum ferme modum, quo hodie fit. Vocabulum Græcum *Tessaracoste* quadraginta dierum tempus significat, sicut latinum, quadagesima, quia plerique quadraginta diebus jejunabant, quamvis in quibusdam Ecclesiis diversus usus observaretur; in quadagesima autem Episcopis, instructione populi, præsertim Catechumenorum, & pœnitentium occupatis, Concilia agere non vacabat.

*Socr. L. V.  
c. 2. p. 234.*

### §. XXI.

#### *Canones Pœnitentiales.*

Post decimum Canonem, quo Ordinationes Apostatarum damnantur, undecimus ad Laicos extenditur, ubi dicunt: *Qui a nemine coacti apostatarunt, absque bonorum jactura, aut similis mali periculo, sicut sub Licinii Tyrannide contigit, visum est Concilio cum illis clementer agere, quamvis indigni sint; ergo, qui sincere dolebunt, tribus annis, licet*  
Fide-

*Fideles, inter Auditores erunt ; annis septem inter prostratos, & duobus annis in orationibus cum populo absque oblatione participabunt.* Eisdem hic invenimus pœnitentiæ gradus, quos jam in aliis Canonibus adstructos vidimus. Primus erat gradus, ut pœnitentes aliquot annis ante Ecclesiæ januam interflentes consisterent, a quo tamen Concilium Apostatas liberat, cum hujus nullam faciat mentionem. Hic Canon undecimus solummodo Fideles tangit, hinc alius pro Catechumenis numero decimo quarto ponitur, hujus tenoris: *Circa Catechumenos lapsos magnum Concilium statuit, ut tribus annis Auditores sint, deinde cum Catechumenis orent, id est competentibus ;* duo quippe erant gradus Catechumenorum, primo Auditores, qui auscultando instructiones, quasi a longe ad recipiendam fidem præparabantur, & secundo, qui Baptismum postulabant, dicebanturque competentes, quia plures in eadem postulatione concurrebant; hi ad preces, quæ Sacrificium præcedebant, admittebantur.

Canon duodecimus alium Apostasiæ modum respicit, & sic statuit: *Illi, qui per gratiam vocati, in primo conversionis fervore suis se officiis abdicarunt, & deinde ad vomitum redierunt, ut canes, ita ut datis muneribus, & pecunia pri-*

Sæculum IV.

A.C. 325.

Sup. L. VI.

§. 57.

Sæculum IV. *stina officia repetierint, postquam tri-*  
 A. C. 325. *bus annis auditores fuerint, tribus an-*

v. l. XVIII. *nis erunt prostrati; sollicite autem con-*

§. 34. *siderandum, quo pœnitentes sint animo,*

Canones  
Pœniten-  
tiales.

*Et quanto fervore; quos pius timor agit,  
 qui in lacrymis, patientia, & bonis ope-  
 ribus expectant, & signa conversionis  
 dant non specie externa, sed ipso effe-  
 ctu, tales, completo auditorum tempore,  
 in precibus communicare poterunt, & li-  
 bertas sit Episcopo amplius indulgentia.  
 Quibus vero pœnitentia adeo cordi non  
 est, & conversionem in exteriori reditu  
 ad Ecclesiam putant consistere, integrum  
 pœnitentiæ tempus durabunt.*

c. 3.

*Præter  
 Canon non sic accipiendus, ac si bellis  
 aut Curiaë officia damnaret, cum econ-  
 tra Concilium Arelatense illos reprehendit,  
 qui in Ecclesiaë pace officia sua di-  
 mittebant; sed de illis intelligi potest,  
 qui, officiis dimissis, ut securos se a per-  
 secutoribus præstarent, durante adhuc  
 persecutione in eadem denuo restitui pe-  
 tierant, & sic de novo in Idololatriam  
 labendi periculo se exposuerant. No-  
 tandum in hoc Canone, facultatem in-  
 dulgenti Episcopo datam.*

*Canone decimo tertio dicitur: Quan-  
 tum pertinet ad moribundos Lex antiqua  
 & Canonica semper observetur, ita, ut  
 si quis sit in mortis periculo, ultimo Via-  
 tico tam necessario non privetur.*

Si  
quis

quis in periculo Communionem acceperit, *Sæculum IV.*  
 & convalescat, inter illos, qui tantum in *A. C. 325.*  
 precibus participant, erunt. Universa-  
 liter omnibus morientibus, participatio-  
 nem Eucharistiæ petentibus, Episcopus,  
 præmissis examine tamen, concedet. Hic  
 videmus Viaticum nihil aliud esse, quam  
 Communionem, & Eucharistiam. Vi-  
 demus ejus antiquitatem, & necessita-  
 tem.

## §. XXII.

Canones de Novatianis, &  
 Paulianistis.

Duo Concilii Nicæni Canones inve-  
 niuntur, qui de quibusdam hæreti-  
 cis disponunt. Octavus de Novatianis  
 agit his verbis: *Qui Puritanos se dicunt,*  
*si ad Ecclesiam redeant, Magnum Con-*  
*cilium judicat, ut accepta manuum impo-*  
*sitione in Clericatu remaneant; dummo-*  
*do ante omnia scripto declarent, se Eccle-*  
*siæ Catholicæ, & Apostolicæ Decreta ap-*  
*probaturos, & secuturos, scilicet cum bi-*  
*gamiis communicaturos, ac cum iis, quibus,*  
*in Persecutione lapsis, pænitentia tem-*  
*pus præfixum. Igitur in illis locis, ubi*  
*alii Clerici non sunt, sive in urbibus, sive*  
*in pagis, ordinem, quem habent, servent;*  
*at si aliqui Puritanorum ad locum deve-*  
*niant, ubi sit Episcopus, aut Presbyter Ca-*  
*tholicus, absque controversia Catholico di-*  
 gnitas